

RESOLUCIÓ DE LA SINDICATURA DE GREUGES

QUEIXA RELATIVA ALS DRETS A L'ACCESSIBILITAT I LA INCLUSIVITAT (TRANSPORT PÚBLIC)

ANTECEDENTS

Descripció dels fets objecte de la queixa

En data 13 de setembre de 2024 la ciutadana va presentar una queixa en aquesta Sindicatura en què exposava el següent:

- El model de bus del barri 121, durant els caps de setmana, té tres esglaons per accedir-hi, fet que dificulta moltíssim la mobilitat de la gent gran i és molt perillós tant per pujar com, sobretot, per baixar. Aquest bus és utilitzat especialment per gent gran per anar al CAP, i baixar és un perill per molta d'aquesta gent gran, ja que hi ha moltes possibilitats d'ensopegar i caure.

- Prèviament, en data 12 d'agost de 2024 la ciutadana havia fet una reclamació al web de Transports Metropolitans de Barcelona en què exposava la dificultat de baixar d'aquest tipus de minibus que, en ocasions, es fan servir a la línia 121. El 19 de setembre de 2024 va rebre la resposta següent:

En referència a la vostra comunicació, us informem que aquest tipus de minibusos amb graons circulen per línies de muntanya, ja que l'orografia recomana busos que permetin l'accés en carrers amb dificultats per la seva inclinació o causes climatològiques. En moments puntuals per falta de flota (per revisions tècniques, etc.) és possible que circuli aquest model d'autobús per zones urbanes.

Actuacions fetes

Admesa a tràmit la queixa, la Sindicatura va iniciar la instrucció de l'expedient. Va estudiar els fets i la legislació aplicable, amb la finalitat de valorar si s'havien aplicat els **principis de bona administració** per a la salvaguarda dels drets fonamentals a la ciutat.

Després d'examinar el contingut de la queixa i la documentació aportada per la persona interessada, es va considerar convenient dirigir-se a **Transports Metropolitans de Barcelona** per tal de conèixer les intervencions fetes en relació amb la queixa presentada.

El dia 26 de setembre de 2024 es va sol·licitar a aquest organisme la informació necessària per a l'estudi de la queixa.

Resposta dels òrgans afectats

El dia 21 d'octubre de 2024 aquesta Sindicatura va rebre la informació sol·licitada. L'escrit exposa la freqüència amb què la línia 121 utilitza el model de vehicle al qual es refereix la ciutadana, informa de l'accessibilitat d'aquests vehicles i de les incidències per caigudes que s'han produït durant l'any 2024.

CONSIDERACIONS

1. L'accessibilitat del transport públic

En l'àmbit normatiu internacional, l'article XX de la Carta europea de salvaguarda dels drets humans a la ciutat disposa que les autoritats locals afavoreixin transports públics accessibles a tothom segons un pla de desplaçaments urbans i interurbans.

En l'àmbit autonòmic, l'article 48.1 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya estableix que els poders públics han de promoure polítiques de transport i de comunicació que garanteixin l'accessibilitat per a les persones amb mobilitat reduïda.

També, l'article 32 de la Carta de drets i deures de Barcelona reconeix que totes les persones tenen dret a un sistema de mobilitat, pública i privada, i a un transport públic de qualitat i accessible que permeti arribar a totes les zones residencials, comercials i industrials, així com als punts d'interès general del municipi.

A Barcelona, Transports Metropolitans de Barcelona (TMB) treballa des de fa temps per garantir l'accessibilitat del transport públic a la ciutat i, específicament, dels autobusos de la flota municipal. Així, ja l'any 2010 va elaborar el Pla director d'accessibilitat universal, en què desplegava una sèrie d'accions per garantir l'accessibilitat des d'una òptica de "disseny per a tothom", on l'accessibilitat no es concep només per a persones amb mobilitat reduïda, sinó que representa una oportunitat de millora per a tota la població.

En aquest pla es dissenyaven les línies bàsiques d'actuació a la xarxa d'autobusos, que són les següents:

- Establir estàndards de rampa i establir estàndards de parada per aconseguir un acostament del vehicle i un embarcament correctes.
- Consolidar el funcionament de les rampes amb plans de manteniment.
- Reforçar els sistemes d'informació a les parades.

- Atendre les situacions imprevistes.
- Garantir les competències professionals adients amb plans de formació dirigits a les persones que operen a la xarxa de bus.

D'altra banda, la Carta de serveis de TMB també recull la garantia d'accessibilitat de la flota d'autobusos de la ciutat i TMB s'hi compromet a fer les accions necessàries per garantir la mobilitat de totes les persones usuàries als vehicles i les parades de la xarxa. Concretament, la Carta de serveis estableix aquests dos objectius:

- Posar tots els mitjans possibles per garantir que el 100% de la flota és accessible per a persones amb mobilitat reduïda.
- Posar tots els mitjans possibles per garantir que el 99% de les rampes dels vehicles de la flota estan disponibles per facilitar l'accés a les persones amb mobilitat reduïda.

Finalment, l'actual Pla de mobilitat urbana 2025-2030 recull, com un dels reptes principals de la mobilitat, les millores en accessibilitat, especialment a Rodalies i al bus interurbà.

2. Accessibilitat dels minibusos

Pel que fa a la queixa que ens ocupa, la ciutadana manifesta que els minibusos que circulen en ocasions per la línia 121 tenen tres graons que dificulten l'accessibilitat per a la gent gran, perquè és perillós pujar-los i, sobretot, baixar-los. La queixa, per tant, planteja no sols la dificultat d'accessibilitat que presenta la promotora de la queixa sinó que la fa extensiva a la gent gran, col·lectiu identificat pel Pla de seguretat viària de Catalunya com un dels col·lectius vulnerables, amb increments en la mortalitat en zona urbana en els últims anys, segons el mateix Pla de seguretat viària de Catalunya 2024-2026.

TMB, en el seu escrit, informa que el tipus de vehicle al qual fa referència la queixa és el Mercedes Sprinter D-City LS926. És un tipus de minibús que circula principalment per línies de muntanya, ja que l'orografia d'aquests barris requereix busos que permetin transitar per carrers d'accés difícil per la seva inclinació o per causes climatològiques. Així i tot, en moments puntuals i per manca de flota, TMB informa que és possible que aquests minibusos també circulin per zones urbanes.

Tal com afirma la ciutadana en la queixa, al llarg de l'any 2024, hi ha hagut un augment de l'ús d'aquest tipus de minibusos a la línia 121, principalment els diumenges. Mentre que l'any 2023 la línia 121 havia utilitzat aquest tipus de vehicle un total de 36 dies (4 en dilluns, 8 en dimarts, 5 en dimecres, 4 en dijous, 2 en divendres, 1 en dissabte i 12 en diumenge), l'any 2024 s'ha fet servir 57 dies en total, entre els mesos de gener i octubre (7 en dilluns, 4 en dimarts, 3 en dimecres, 2 en dijous, 4 en divendres, 3 en dissabte i 34 en diumenge). La resta de dies aquesta línia està servida amb altres models de bus accessibles.

Pel que fa al recorregut, la línia 121 té tretze parades entre el Mercat de Sant Antoni i el barri del Poble-sec. No es tracta d'una línia de muntanya, si bé és cert que part del seu itinerari transita per carrers amb una inclinació forta. Tot i així, els autobusos ordinaris poden circular per aquesta línia i, de fet, els vehicles ordinaris són els que normalment han circulat i circulen per aquesta línia la major part dels dies de la setmana.

En relació amb l'accessibilitat d'aquest tipus de vehicles, TMB ens informa, en el seu escrit, que aquest tipus de bus és accessible i disposa d'una plataforma elevadora homologada per al passatge que es desplaça en cadira de rodes. Així mateix, explica que entre el gener i l'octubre del 2024 s'han registrat a tota Barcelona dues incidències amb lesions en baixar d'aquests tipus de minibús. Segons TMB aquests vehicles provoquen un nombre d'incidències o afectacions mínimes al passatge.

L'annex 4a del Decret 209/2023, de 28 de novembre, pel qual s'aprova el Codi d'accessibilitat de Catalunya regula els requisits que han de complir els autobusos per poder ser considerats accessibles i distingeix entre els autobusos de pis baix i els autobusos amb esglaons, com el que és objecte de la queixa.

En el cas dels autobusos de pis baix, el Codi d'accessibilitat de Catalunya estableix que l'altura des de la calçada fins al terra de l'autobús, per almenys una de les portes del vehicle, no ha de ser superior a 0,25 metres, mentre que en els autobusos amb esglaons que no poden ser de pis baix no s'exigeix aquest requisit. Sí que estableix, però, que han de disposar d'una plataforma elevadora per facilitar l'accés a persones de mobilitat reduïda usuàries de cadira de rodes "o també altres situacions assimilables".

De tot l'anterior se'n pot inferir que els autobusos amb esglaons als quals fa referència la queixa poden presentar més dificultat en la pujada i baixada que els autobusos ordinaris, atès que tenen tres esglaons que no tenen els autobusos ordinaris, i la distància entre la calçada i el terra del primer esglaó també pot ser superior. Per salvar aquestes dificultats d'accés, els autobusos amb esglaó disposen d'una plataforma elevadora que pot ser utilitzada per persones que es desplacen amb cadires de rodes, així com per altres persones amb mobilitat reduïda, si ho necessiten. Per tant, les persones grans amb dificultats de mobilitat, com pot ser el cas de la ciutadana promotora d'aquesta queixa, poden demanar l'ús de la plataforma elevadora per baixar o pujar de l'autobús si no ho poden fer de forma segura pels esglaons del vehicle.

DECISIÓ

D'acord amb el que disposen l'article 143 de la Carta municipal de Barcelona i el reglament que regula la Sindicatura de Greuges de Barcelona, aquesta institució té com a missió valorar si s'ha produït un greuge. Considerats els fets i les normes aplicables, conclou que, en aquest cas, **l'actuació de Transports Metropolitans de Barcelona ha estat ajustada a dret.**

Això no obstant, aquesta Sindicatura emet la decisió següent:

- **Recomanar a TMB** que en planificar els vehicles que s'utilitzen en la línia 121 tingui en compte que els vehicles model Mercedes Sprinter D-City LS926 dificulten l'accessibilitat per a la gent gran i amb mobilitat reduïda, i que en limiti l'ús en la mesura del possible.

Aquesta resolució es comunicarà a l'òrgan municipal competent, se'n donarà compte al Plenari del Consell Municipal en l'informe anual reglamentari i s'informarà la persona interessada del seu contingut.